

LINGO

j ę z y k i n i e o b c e

REPETYTORIUM

NIEMIECKI

Gramatyka

z ćwiczeniami

eBOOK

- Przejrzyste i wyczerpujące objaśnienia wszystkich zagadnień gramatycznych
- Dla początkujących i zaawansowanych
- Testy sprawdzające opanowanie materiału po każdym rozdziale

Tomasz Sielecki

Repetytorium

NIEMIECKI
Gramatyka z ćwiczeniami

**Konsultacja merytoryczna:
Marius Paul Karolczak**

Redaktor serii: **Marek Jannasz**

Redakcja i korekta: **Paweł Pokora**

Projekt okładki serii: **Marcin Rojek, 2-arts.com**

Projekt makiety i opracowanie graficzne: **Studio 27, biuro@studio27.pl**

Zdjęcie na okładce: © **draghich / Fotolia.com**

ISBN: 978-83-63165-11-6

ISBN (wersja elektroniczna): 978-83-63165-72-7

LINGO
języki nieobce

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp. j., Warszawa 2012

www.jezyki nieobce.pl

Skład i łamanie: **Klara Pereplyś**

Druk i oprawa: **ReadMe**

Spis treści

Wstęp Vorwort	7	3.7. Czasowniki modalne – Die Modalverben	41
Części mowy Die Wortarten	9	Ćwiczenia – Übungen	42
1. Rodzajnik Der Artikel	10	3.8. Czasowniki zwrotne – Die reflexiven Verben	42
1.1. Rodzajnik określony – Der bestimmte Artikel	10	Ćwiczenia – Übungen	44
Ćwiczenia – Übungen	11	3.9. Tryb rozkazujący – Der Imperativ	44
1.2. Rodzajnik nieokreślony – Der unbestimmte Artikel	11	Ćwiczenia – Übungen	45
Ćwiczenia – Übungen	12	3.10. Rekcja czasownika – Die Rektion des Verbs	46
1.3. Pomijanie rodzajnika – Der Null-Artikel	13	Ćwiczenia – Übungen	48
Ćwiczenia – Übungen	14	3.11. Bezokolicznik z i bez „zu” – Der Infinitiv mit und ohne „zu”	49
1.4. Test sprawdzający – Test	16	Ćwiczenia – Übungen	49
2. Rzeczownik Das Substantiv	18	3.12. Strona bierna – Das Passiv	50
2.1. Deklinacja mocna – Die starke Deklination	19	Ćwiczenia – Übungen	52
Ćwiczenia – Übungen	20	3.13. Tryb przypuszczający – Der Konjunktiv II	54
2.2. Deklinacja słaba – Die schwache Deklination	20	Ćwiczenia – Übungen	56
Ćwiczenia – Übungen	21	3.14. Imiesłowy – Die Partizipien	57
2.3. Deklinacja mieszana – Die gemischte Deklination	21	Ćwiczenia – Übungen	57
Ćwiczenia – Übungen	23	3.15. Test sprawdzający – Test	58
2.4. Test sprawdzający – Test	23	4. Przymiotnik Das Adjektiv	62
3. Czasownik Das Verb	25	4.1. Odmiana przymiotnika po rodzajniku określonym – Die Deklination mit dem bestimmten Artikel	63
3.1. Czas teraźniejszy – Das Präsens	25	Ćwiczenia – Übungen	63
Ćwiczenia – Übungen	26	4.2. Odmiana przymiotnika po rodzajniku nieokreślonym – Die Deklination mit dem unbestimmten Artikel	64
3.2. Czas przeszły prosty – Das Präteritum/ Das Imperfekt	28	Ćwiczenia – Übungen	64
Ćwiczenia – Übungen	29	4.3. Odmiana przymiotnika bez rodzajnika – Die Deklination ohne Artikel	65
3.3. Czas przeszły złożony – Das Perfekt	32	Ćwiczenia – Übungen	65
Ćwiczenia – Übungen	33	4.4. Stopniowanie przymiotnika – Die Komparation des Adjektivs	66
3.4. Czas zaprzeczony – Das Plusquamperfekt	36	Ćwiczenia – Übungen	67
Ćwiczenia – Übungen	36	4.5. Rekcja przymiotnika – Die Rektion des Adjektivs	67
3.5. Czas przyszły – Das Futur I	37	Ćwiczenia – Übungen	68
Ćwiczenia – Übungen	38	4.6. Test sprawdzający – Test	69
3.6. Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone – Die trennbar und untrennbar zusammengesetzten Verben	39		
Ćwiczenia – Übungen	40		

5. Zaimek Das Pronomen	71	II. Składnia Die Syntax	105
5.1. Zaimki osobowe – Die Personalpronomen	71	8. Budowa zdania pojedynczego rozwinętego Die Wortfolge im einfachen erweiterten Satz	106
Ćwiczenia – Übungen	72	Test sprawdzający – Test	107
5.2. Zaimki dzierżawcze – Die Possessivpronomen	73	9. Zdanie wyrażające przeczenie Der Satz mit der Negation	109
Ćwiczenia – Übungen	74	Test sprawdzający – Test	110
5.3. Zaimki wskazujące – Die Demonstrativpronomen	75	10. Zdania pytające Die Fragesätze	112
Ćwiczenia – Übungen	77	Test sprawdzający – Test	113
5.4. Zaimki nieokreślone – Die Indefinitpronomen	78	11. Zdanie złożone współrzędnie Die Satzverbindung	115
Ćwiczenia – Übungen	82	11.1. Zdanie z szykiem prostym – Die gerade Wortfolge	115
5.5. Zaimki pytające – Die Interrogativpronomen	83	Ćwiczenia – Übungen	116
Ćwiczenia – Übungen	84	11.2. Zdanie z szykiem przestawnym – Die versetzte Wortfolge	117
5.6. Przysłówki zaimkowe – Die Pronominaladverbien	85	Ćwiczenia – Übungen	117
Ćwiczenia – Übungen	86	11.3. Test sprawdzający – Test	118
5.7. Test sprawdzający – Test	87	12. Zdanie złożone podrzędnie Das Satzgefüge	120
6. Przyimek Die Präposition	89	12.1. Zdanie przyczynowe – Der Kausalsatz	120
6.1. Przyimki łączące się z dopełniaczem – Die Präpositionen mit dem Genitiv	89	Ćwiczenia – Übungen	121
Ćwiczenia – Übungen	89	12.2. Zdanie przyzwalające – Der Konzessivsatz	122
6.2. Przyimki łączące się z celownikiem – Die Präpositionen mit dem Dativ	90	Ćwiczenia – Übungen	122
Ćwiczenia – Übungen	91	12.3. Zdanie dopełnieniowe, równoważnik zdania dopełnieniowego – Der Objektsatz, die Infinitivgruppe	124
6.3. Przyimki łączące się z biernikiem – Die Präpositionen mit dem Akkusativ	92	Ćwiczenia – Übungen	126
Ćwiczenia – Übungen	92	12.4. Zdania czasowe – Die Temporalsätze	127
6.4. Przyimki łączące się z celownikiem i biernikiem – Die Präpositionen mit dem Dativ und mit dem Akkusativ	93	Ćwiczenia – Übungen	130
Ćwiczenia – Übungen	94	12.5. Zdanie celowe, równoważnik zdania celowego – Der Finalsatz, die Infinitivkonstruktion	133
6.5. Test sprawdzający – Test	95	Ćwiczenia – Übungen	134
7. Liczebnik Das Zahlwort	98	12.6. Zdanie okolicznikowe sposobu, równoważniki zdań okolicznikowych sposobu – Der Modalsatz, die Infinitivgruppen	135
7.1. Liczebniki główne – Die Kardinalzahlen	98	Ćwiczenia – Übungen	137
Ćwiczenia – Übungen	99		
7.2. Liczebniki porządkowe – Die Ordinalzahlen	99		
Ćwiczenia – Übungen	100		
7.3. Ułamki – Die Bruchzahlen	101		
Ćwiczenia – Übungen	101		
7.4. Czas zegarowy – Die Uhrzeiten	102		
Ćwiczenia – Übungen	102		
7.5. Test sprawdzający – Test	103		

12.7. Zdania względne, przydawka rozszerzona – Die Relativsätze, das erweiterte Attribut	139	16. Czasowniki modalne „sollen” i „wollen” w wypowiedziach subiektywnych Die Modalverben „sollen” und „wollen” zur subjektiven Aussage	166
Ćwiczenia – Übungen	141	Test sprawdzający – Test	167
12.8. Zdanie warunkowe rzeczywiste – Der reale Konditionalsatz	143	IV Egzamin końcowy Abschlussprüfung	169
Ćwiczenia – Übungen	144	V Tabele Tabellen	177
12.9. Zdanie warunkowe nierzeczywiste, zdanie wyrażające życzenie nierzeczywiste – Der irreale Konditional- und Wunschsatz	145	Liczebniki Zahlwörter	178
Ćwiczenia – Übungen	146	Liczebniki główne – Kardinalzahlen	178
12.10. Zdanie porównawcze nierzeczywiste – Der irreale Vergleichssatz	148	Liczebniki porządkowe – Ordnungszahlen	178
Ćwiczenia – Übungen	149	Zarys gramatyki	180
12.11. Zdanie skutkowe nierzeczywiste – Der irreale Konsekutivsatz	149	Rzeczownik, rodzajnik i przymiotnik	180
Ćwiczenia – Übungen	150	Stopniowanie przymiotników i przysłówków	181
12.12. Zdanie pytające zależne – Der indirekte Fragesatz	151	Zaimek	182
Ćwiczenia – Übungen	151	Czasownik	182
12.13. Test sprawdzający – Test	152	Budowa zdania	187
13. Spójniki wielocłonowe Die mehrteiligen Konjunktionen	156	Wykaz czasowników mocnych i mieszanych Das Verzeichnis der starken und gemischten Verben	189
Test sprawdzający – Test	156	Wykaz ważniejszych rzeczowników z przyimkiem Das Verzeichnis der wichtigen Substantive mit Präpositionen	192
III Mowa zależna i inne struktury pokrewne znaczeniowo Die indirekte Rede und andere bedeutungsähnliche Strukturen	159	VI. Klucz do ćwiczeń Der Lösungsschlüssel	195
14. Tryb Konjunktiv I Der Konjunktiv I	160	VII Gramatyka w działaniu, czyli jak to będzie po niemiecku	205
Test sprawdzający – Test	161		
15. Mowa zależna Die indirekte Rede	162		
Test sprawdzający – Test	164		

Wstęp Vorwort

Niniejsze repetytorium powstało z myślą o tych osobach, których przygoda z językiem niemieckim trwa już od pewnego czasu.

Książka przeznaczona jest zarówno dla uczniów szkół średnich jak i studentów oraz osób przygotowujących się do certyfikatu na poziomie B1 (aczkolwiek niektóre omawiane tematy umiejscawiane są na poziomie B2). Po nasze repetytorium mogą sięgnąć także wszyscy ci, którzy odczuwają potrzebę usystematyzowania, pogłębienia lub po prostu przypomnienia sobie wybranych zagadnień gramatyki niemieckiej.

Książkę tworzy 16 rozdziałów, z których każdy kończy się testem obejmującym materiał danej jednostki. Pod testem znajduje się klucz rozwiązań.

Większość rozdziałów podzielona jest dodatkowo na mniejsze podrozdziały, na końcu których znajdują się ćwiczenia pozwalające skontrolować stopień opanowania danego tematu. Klucz do wszystkich ćwiczeń zamieszczony jest w przedostatniej części podręcznika. Zanim więc przystąpi się do testu sprawdzającego, warto spróbować swych sił w „starciu z mniej wymagającym przeciwnikiem”.

Swoistym ukoronowaniem nauki będzie przejście przez egzamin końcowy obejmujący całą omawianą wcześniej tematykę. Zaś umiejętność praktycznego zastosowania poznanych reguł gramatycznych można zweryfikować, dokonując tłumaczenia zdań znajdujących się w ostatniej części – „Gramatyka w działaniu...”

Z nadzieją, że nasze repetytorium ułatwi jakże przecież trudną pracę, jaką jest opanowywanie języka obcego, życzymy sukcesów w nauce!

Autor wraz z zespołem Lingo

Czasownik

Rzeczownik

Der Artikel

Przyimek

Liczebnik

Części mowy
Die Wortarten

Przymiotnik

Zaimek

Das Zahlwort

Rodzajnik

1. Rodzajnik Der Artikel

W języku niemieckim występują rodzajniki określone – **der, die, das** oraz rodzajniki nieokreślone – **ein, eine, ein**.

Rodzajniki określają liczbę, rodzaj i przypadek rzeczownika, do którego się odnoszą.

Rodzajników nie tłumaczy się na język polski, aczkolwiek w pewnych przypadkach możliwe jest użycie słów „pewien”, „pewna”, „jakiś”, itp. w odniesieniu do rodzajników nieokreślonych oraz „ten”, „ta”, itp. w odniesieniu do rodzajników określonych.

1.1. Rodzajnik określony **Der bestimmte Artikel**

■ Rodzajnika określonego używa się w odniesieniu do osób i przedmiotów znanych lub uprzednio wymienionych.

Np.:

Der Mann, von dem du erzählt hast. (Mężczyzna, o którym opowiadałeś.)

Das ist die Lehrerin unserer Tochter. (To jest nauczycielka naszej córki.)

Der Bundeskanzler fliegt morgen in die USA. (Kanclerz leci jutro do USA.)

■ Przed liczebnikami porządkowymi i przymiotnikami w stopniu najwyższym.

Np.:

Fahren Sie bitte in den zweiten Stock. (Proszę pojechać na drugie piętro.)

Das ist das älteste Gebäude in unserer Stadt. (To jest najstarszy budynek w naszym mieście.)

■ Przed rzeczownikami opisującymi kogoś lub coś jedyne.

Np.:

Der Rektor (rektor), **die Chefin** (szefowa), **die Hauptstadt** (stolica), itp.

■ Przed nazwami gór, jezior, mórz, rzek.

Np.:

Die Alpen (Alpy), **der Bodensee** (Jezioro Bodeńskie),

das Mittelmeer (Morze Śródziemne), **der Rhein** (Ren), itd.

Deklinacja rodzajnika określonego **Die Deklination des bestimmten Artikels**

r. m. – <i>Maskulinum</i>		l. poj. – <i>Singular</i>		r. n. – <i>Neutrum</i>		l. mn. – <i>Plural</i>	
		r. ż. – <i>Femininum</i>				r. m., r. ż., r. n.	
M. – <i>Nominativ</i>	der		die		das		die
D. – <i>Genitiv</i>	des		der		des		der
C. – <i>Dativ</i>	dem		der		dem		den
B. – <i>Akkusativ</i>	den		die		das		die

Ćwiczenia Übungen

1. Wpisz odpowiedni rodzajnik określony. Zwróć uwagę na właściwy rodzaj, przypadek i liczbę.

1. _____ Beamte hat _____ Ausländer geholfen.
2. Ich muss _____ Chef anrufen.
3. _____ Schaffner kontrolliert _____ Fahrscheine.
4. _____ Lehrerin antwortet _____ Schüler.
5. Das war wohl _____ teuerste Auto.
6. _____ Fenster _____ Hauses lassen sich nicht öffnen.
7. _____ Hauptstadt von Portugal heißt Lissabon.
8. _____ Rhein gehört zu _____ längsten Flüssen in Europa.
9. Ich habe _____ Bodensee noch nicht gesehen.
10. _____ Mittelmeer ist größer als _____ Ostsee.

1.2. Rodzajnik nieokreślony Der unbestimmte Artikel

Rodzajnika nieokreślonego używa się w odniesieniu do osób i przedmiotów nieznanymi, niekonkretnymi, uprzednio niewymienianymi – wspomina się o nich pierwszy raz.

Np.:

*Auf der Bank sitzt **eine Frau**.* (Na ławce siedzi [jakaś] kobieta.)

*So viele Kräne wie in **einem Hafen**.* (Tyle dźwigów ile w [jakimś] porcie.)

***Ein neues Auto** kostet etwa 30 000 ZL.* (Nowy samochód kosztuje około 30 000 zł.)

W zdaniach, w których występuje zwrot **es gibt** (jest, są).

Np.:

*In der Nähe gibt es **eine Tankstelle**.* (W pobliżu jest stacja benzynowa.)

*Gibt es hier **ein Restaurant**?* (Czy jest tu [jakaś] restauracja?)

W liczbie mnogiej rodzajnik nieokreślony nie występuje.

Np.:

*Kleine **Kinder** stellen viele Fragen.* (Małe dzieci stawiają dużo pytań.)

Deklinacja rodzajnika nieokreślonego Die Deklination des unbestimmten Artikels

		l. poj. – <i>Singular</i>	
		r. m. – <i>Maskulinum</i>	r. ż. – <i>Femininum</i>
M. – <i>Nominativ</i>	<i>ein</i>		<i>eine</i>
D. – <i>Genitiv</i>	<i>eines</i>		<i>einer</i>
C. – <i>Dativ</i>	<i>einem</i>		<i>einer</i>
B. – <i>Akkusativ</i>	<i>einen</i>		<i>eine</i>
			r. n. – <i>Neutrum</i>
			<i>ein</i>
			<i>eines</i>
			<i>einem</i>
			<i>ein</i>

Ćwiczenia Übungen

2. Wpisz właściwy rodzajnik nieokreślony. Zwróć uwagę na właściwy rodzaj i przypadek.

1. Unsere Firma sucht _____ Ingenieurin.
2. Ich möchte noch _____ Tasse Kaffee.
3. Haben Sie vielleicht _____ Zimmer zu vermieten?
4. _____ Mann hat mir geholfen.
5. Gibt es hier _____ Geschäft?
6. Mein Chef sucht nach _____ neuen Wohnung.
7. Wir brauchen _____ Dosenöffner.
8. Hättest du _____ Schmerztablette für mich?
9. Unsere Tochter möchte auch _____ Hund haben.
10. Ich muss unbedingt _____ Zeitung kaufen.

2a. Wpisz właściwy rodzajnik określony lub nieokreślony. Zwróć uwagę na właściwy przypadek, rodzaj i liczbę.

1. Mein Vater will _____ Couch kaufen. _____ Couch muss aber preiswert sein.
2. _____ Museum ist noch bis nächsten Mittwoch geschlossen.
3. Und dann habe ich _____ Frau nach dem Weg gefragt.
4. Gibt es hier _____ Cafe?

5. _____ Nordsee ist nicht so groß wie _____ Mittelmeer.
6. Ich denke, dass Sie mit _____ Direktor sprechen sollten.
7. Vielleicht machen wir _____ Party, einverstanden?
8. Wie heißt _____ Hauptstadt von Lichtenstein?
9. Katja ist _____ Frau seines Lebens.
10. _____ guter Arzt könnte ihm noch helfen.

1.3. Pomijanie rodzajnika Der Null-Artikel

■ Nie używa się żadnego rodzajnika przed imionami i nazwiskami.

Np.:

***Monika** fliegt erst am Dienstag.* (Monika leci dopiero we wtorek.)

***Müllers** sind noch nicht gekommen.* (Müllerowie jeszcze nie przyszli.)

■ Przed nazwami kontynentów, krajów i miast.

Np.:

Warst du schon in Afrika? (Czy byłeś już w Afryce?)

***Hamburg** gehört zu den größten Städten Deutschlands.* (Hamburg należy do największych miast Niemiec.)

Wyjątek 1: należy użyć odpowiedniego rodzajnika określonego, jeśli imię, nazwisko, nazwa kontynentu, kraju lub miasta są połączone z przydawką.

Np.:

das schöne Polen (piękna Polska), ***der tapfere Karl*** (dzielny Karol), itd.

Wyjątek 2: należy użyć rodzajnika określonego przed nazwami krajów rodzaju męskiego i żeńskiego oraz występujących w liczbie mnogiej. Do najważniejszych wyjątków należą: ***der Irak*** (Irak), ***der Iran*** (Iran), ***die Türkei*** (Turcja), ***die Schweiz*** (Szwajcaria), ***die Slowakei*** (Słowacja), ***die Ukraine*** (Ukraina), ***die Niederlande*** (Holandia), ***die Vereinigten Staaten/die USA*** (USA).

■ Rodzajnik jest pomijany przy tzw. rzeczownikach materiałowych w znaczeniu ogólnym.

Np.:

***Die Hose** ist aus **Baumwolle**.* (Spodnie są z bawełny.)

***Die Spielzeuge** sind aus **Holz**.* (Zabawki są z drewna)

***Haben wir** noch **Butter**?* (Mamy jeszcze masło?)

■ Po wyrazach określających ciężar, ilość lub miarę.

Np.:

Ich habe ein Kilo Bananen gekauft. (Kupiłem kilogram bananów.)

Sie haben 2 Liter Wein getrunken. (Oni wypili 2 litry wina.)

■ Po liczebnikach głównych.

Np.:

Ich muss noch 3 Briefe schreiben. (Muszę napisać jeszcze 3 listy.)

Unsere Wohnung hat 4 Zimmer. (Nasze mieszkanie ma 4 pokoje.)

■ Rodzajnik nie jest używany, jeśli rzeczownik jest poprzedzony zaimkiem dzierżawczym.

Np.:

Das ist meine Katze. (To jest mój kot.)

Gefällt dir unser Haus? (Czy podoba ci się nasz dom?)

■ Rodzajnik jest również pominięty przy określeniach zawodów lub funkcji.

Np.:

Sein Vater ist Polizist. (Jego ojciec jest policjantem.)

Deine Ausbildung als Pilot war nicht besonders billig. (Twoje kształcenie w zawodzie pilota nie było szczególnie tanie.)

Wyjątek: jeśli określenie zawodu jest poprzedzone przydawką, należy użyć odpowiedniego rodzajnika nieokreślonego lub określonego.

Np.:

Sie ist eine gute Lehrerin. (Ona jest dobrą nauczycielką.)

Das ist die neue Assistentin unseres Chefs. (To jest nowa asystentka naszego szefa.)

■ Nie używa się rodzajników w wielu przysłowiach, stałych zwrotach i wyrażeniach przyimkowych.

Np.:

Aller Anfang ist schwer. (Wszelkie początki są trudne.)

Das kommt nicht in Frage. (To nie wchodzi w rachubę.)

Ich habe Zeit. (Mam czas.)

Auf Landstraßen darf man 90 km/h fahren. (Na drogach krajowych wolno jeździć 90 km/h.)

Ćwiczenia Übungen

3. Wpisz właściwy rodzajnik określony (zwróć uwagę na właściwy przypadek, rodzaj i liczbę) lub pozostaw wolne miejsce.

1. _____ Hafen in Hamburg ist wirklich sehenswert.

2. Unser _____ Haus ist zwar klein aber gemütlich.

3. Wohnst du immer noch in _____ Stuttgart?
4. Im Sommer fahren wir in _____ Schweiz.
5. _____ Hund unseres Nachbarn ist schon alt.
6. Auf dem Parkplatz stehen jetzt nur 12 _____ Autos.
7. _____ Altstadt hat uns besonders gut gefallen.
8. Ich möchte nach _____ Italien fahren.
9. _____ neue Sekretärin unseres Chefs ist wirklich hübsch.
10. _____ Sohn von Frau Berg ist _____ Arzt.
11. Möchtest du noch _____ Wein?
12. Wir waren im Oktober in _____ Niederlanden.
13. Rysy ist _____ höchste Berg in Polen.
14. Hast du morgen _____ Zeit?
15. Wart ihr schon in _____ neuen Kino?

3a. Wpisz właściwy rodzajnik nieokreślony (zwróć uwagę na właściwy przypadek i rodzaj) lub pozostaw wolne miejsce.

1. Ich möchte lieber in _____ anderen Stadt wohnen.
2. Wir müssen schon nach _____ Hause fahren.
3. Er sucht _____ guten Rechtsanwalt.
4. Haben Sie _____ Kinder?
5. Trauringe sind aus _____ Gold.
6. Vor allem müssen wir _____ Hotel finden.
7. Unsere Mitarbeiter wollen _____ Sportverein gründen.
8. Sein Vater ist _____ Lehrer.
9. Wir möchten gerne _____ Katze haben.

10. Er kommt aus _____ Schweden.
11. Wir brauchen noch _____ Brot und _____ Butter.
12. Sie möchte _____ netten Ausländer kennen lernen.
13. _____ blaues Kleid würde ihr besser gefallen.
14. Das ist sein _____ Auto.
15. Diese Halskette ist aus _____ echtem Silber.

1.4. Test sprawdzający Test

Wpisz właściwy rodzajnik określony lub nieokreślony (zwróć uwagę na właściwy rodzaj, przypadek i liczbę) albo pozostaw wolne miejsce.

1. Es war einmal _____ alter Bauer.
2. Das ist wohl _____ schönste Haus in der Stadt.
3. Ich brauche _____ neuen Wagen. _____ Wagen darf höchstens 15 000 € kosten.
4. _____ Außenminister fliegt morgen in _____ USA.
5. Meine _____ Schwester ist 20 Jahre alt.
6. Ich habe _____ Chefin um Versetzung gebeten.
7. Frau Braun hat _____ Hund. Sie muss _____ Hund dreimal täglich füttern.
8. Morgen kommt _____ Gast. _____ Gast bleibt bei uns 2 _____ Tage.
9. Man hat _____ Bundeskanzlerin sehr herzlich empfangen.
10. Wollt ihr wirklich _____ Iran besichtigen?
11. Ich will meiner Freundin _____ Geschenk kaufen, leider weiß ich nicht, was sie haben möchte.
12. Am liebsten esse ich _____ Brot mit _____ Butter und _____ Schinken.
13. _____ Parlament hat sich schon damit beschäftigt.

14. _____ Weg war leider zu lang.
15. Er hat 3 _____ Hemden und 2 _____ Hosen gekauft.
16. Ich brauche noch ein Kilo _____ Kirschen.
17. Sie sollten sich an _____ Rektor wenden.
18. Gibt es hier _____ Bibliothek?
19. Er hat _____ Fieber.
20. Wir haben unseren Urlaub in _____ Türkei verbracht.
21. Hast du gestern mit _____ Claudia gesprochen?
22. _____ Flugverkehr nach Hannover und Hamburg wird ab sofort eingestellt.
23. Ihr Kind möchte _____ neues Fahrrad.
24. Sie müssen in _____ dritten Stock laufen, _____ einzige Fahrstuhl ist leider kaputt.
25. Ich war noch nicht in _____ Portugal.
26. Entschuldigen Sie bitte, wo ist _____ Hauptpost?
27. Vielleicht schenken wir ihm _____ Buch?
28. Sie telefoniert mit _____ Herrn Fuchs.
29. Ich konnte nicht kommen, ich hatte _____ Grippe.
30. Wir suchen nach _____ Wohnung am Stadtrand.

Uwaga:

- Jeśli pojawiły się błędy w punktach 2, 4, 6, 9, 13, 14, 17, 22, 24, 26, a także w punktach 3, 7, 8, zajrzyj jeszcze raz do podrozdziału 1.1.
- Jeśli stwierdzasz pomyłki w punktach 1, 3, 7, 8, 11, 18, 23, 27, 30, zajrzyj jeszcze raz do podrozdziału 1.2.
- Jeśli widzisz błędy w punktach 4, 5, 8, 10, 12, 15, 16, 19, 20, 21, 25, 28, 29, zajrzyj ponownie do podrozdziału 1.3.

Klucz Lösungsschlüssel

1. ein, 2. das, 3. einen, der, 4. Der, die, 5. —, 6. die, 7. einen, den, 8. ein, der, —, 9. die, 10. den, 11. ein, 12. —, —, —, 13. Das, 14. Der, 15. —, —, 16. —, 17. den, 18. eine, 19. —, 20. der, 21. —, 22. Der, 23. ein, 24. den, der, 25. —, 26. die, 27. ein, 28. —, 29. —, 30. einer.

2. Rzeczownik Das Substantiv

Rzeczownik odmienia się przez liczby oraz przypadki (*Nominativ*/mianownik/, *Genitiv*/dopełniacz/, *Dativ*/celownik/, *Akkusativ*/biernik/) i występuje – podobnie jak w języku polskim – w trzech rodzajach: męskim (*maskulin*), żeńskim (*feminin*) lub nijakim (*neutral*). Ponieważ rodzaje gramatyczne w obu językach pokrywają się tylko częściowo i ponieważ w przypadku wielu niemieckich rzeczowników niemożliwe jest ustalenie jednoznacznej reguły przesądzającej o ich rodzaju, zaleca się naukę rzeczownika zawsze z odpowiednim rodzajnikiem określonym (por. rozdz. 1. Rodzajnik – *Der Artikel*).

Pytania do poszczególnych przypadków:

Nominativ – **wer? was?** (kto? co?)

Genitiv – **wessen?** (czyj/a/e?)

Dativ – **wem?** (komu?)

Akkusativ – **wen? was?** (kogo? co?)

Następujące grupy rzeczowników występują tylko w **liczbie pojedynczej**:

■ tzw. rzeczowniki materiałowe, np.:

das Eis (lód), **das Holz** (drewno), **der Tee** (herbata), itd.

■ nazwy zbiorowe, np.:

das Gebirge (góry), **das Gemüse** (warzywa), **das Gepäck** (bagaż), **das Personal** (personel), **das Publikum** (publiczność), itd.

■ pojęcia abstrakcyjne oraz rzeczowniki tworzone z bezokoliczników, np.:

der Bedarf (zapotrzebowanie, potrzeba), **der Durst** (pragnienie), **das Wetter** (pogoda), **das Essen** (jedzenie), **das Lesen** (czytanie), itd.

Wyłącznie w liczbie mnogiej występują:

■ niektóre nazwy geograficzne, np.:

die Anden (Andy), **die Karpaten** (Karpaty), **die USA**, itd.

■ rzeczowniki opisujące grupy ludzi, np.:

die Eltern (rodzice), **die Großeltern** (dziadkowie), **die Leute** (ludzie), itd.

■ inne rzeczowniki, np.:

die Ferien (ferie), **die Kenntnisse** (wiedza, znajomość rzeczy, umiejętność), **die Kosten** (koszta), itd.

Rzeczowniki odmieniają się wg trzech (opisanych w poniższych podrozdziałach) deklinacji.

Deklinację rzeczownika rozpoznaje się wg:

■ końcówki dopełniacza (*Genitiv*) liczby pojedynczej

■ końcówki mianownika (*Nominativ*) liczby mnogiej

Oprócz w/w istnieje również tzw. deklinacja przymiotnikowa, wg której odmienia się rzeczowniki tworzone w oparciu o przymiotniki lub imiesłowy.